

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการแบบสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา อุปสรรค และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกร ที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 368 คน ผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพ-การจัดการความรู้ ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การประกอบอาชีพ ที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก พื้นที่ในการทำเกษตร และ ประสบการณ์ในการทำเกษตร (ดูตาราง 4-9)

ตาราง 4

จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	212	57.6
หญิง	156	42.4
รวม	368	100.0

จากตาราง 4 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.6 มากกว่าเพศหญิงซึ่งมี ร้อยละ 42

ตาราง 5

จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
25-30 ปี	6	1.6
31-35 ปี	21	5.7
36-40 ปี	19	5.2
41-45 ปี	66	17.9
46-50 ปี	75	20.4
51-55 ปี	67	18.2
55 ปีขึ้นไป	114	31.0
รวม	368	100.0

จากตาราง 5 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ อายุ 55 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมา คือ อายุ 46-50 ปี ร้อยละ 20.4 น้อยที่สุด ร้อยละ 1.6 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่อายุค่อนข้างสูง พบว่า เกษตรกรกว่าร้อยละ 80 อายุ 40 ปีขึ้นไป

ตาราง 6

จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	135	36.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	107	29.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	77	20.9
อนุปริญญาตรี/ปวส.	23	6.3
ปริญญาตรี	26	7.1
รวม	368	100.0

จากตาราง 6 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา คือ ระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 29.1 และน้อยที่สุด ร้อยละ 6.3 อยู่ในระดับ อนุปริญญาตรี/ปวส.

ตาราง 7

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำสวนมะพร้าว	346	94.0
ทำสวนลิ้นจี่	229	62.2
ทำสวนส้มโอ	198	53.8
รวม	368	100.0

จากตาราง 7 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่อาชีพหลักทำสวนมะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 94.0 รองลงมา คือ ทำสวนลิ้นจี่ ร้อยละ 62.2 และทำสวนส้มโอ ร้อยละ 53.8

ตาราง 8

จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามพื้นที่ทำการเกษตร

พื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5 ไร่	61	16.6
6-10 ไร่	180	48.9
11-15 ไร่	90	24.5
16-20 ไร่	22	6.0
21-25 ไร่	9	2.4
26-30 ไร่	4	1.1
30 ไร่ขึ้นไป	2	0.5
รวม	368	100.0

จากตาราง 8 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่พื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมา คือ พื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 11-15 ไร่ ร้อยละ 24.5 และพื้นที่จำนวน 30 ไร่ขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 0.5

ตาราง 9

จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ

ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5 ปี	8	2.2
6-10 ปี	29	7.9
11-15 ปี	18	4.9
16-20 ปี	35	9.5
21-25 ปี	50	13.6
26-30 ปี	71	19.3
30 ปีขึ้นไป	157	42.7
รวม	368	100.0

จากตาราง 9 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบการณในการประกอบอาชีพ 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการทำเกษตร 26-30 ปี ร้อยละ 19.3 และประสบการณ์ 1-5 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 2.2

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

สภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ของเกษตรกร อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งการจัดการความรู้ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการจัดเก็บความรู้ ด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ และด้านประยุกต์ใช้ประโยชน์จากความรู้ (ดูตาราง 10-13)

ตาราง 10

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อ
สภาพการจัดการความรู้ด้านการแสวงหาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์

ด้านการแสวงหาความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านแสวงหาความรู้ด้านทำเกษตรอินทรีย์ จากการสอบถามผู้รู้ หรือผู้มีประสบการณ์ โดยตรง	4.70	.51	มากที่สุด
2. ท่านแสวงหาความรู้ด้านทำเกษตรอินทรีย์ จากการสังเกตการประกอบอาชีพของผู้อื่น	4.53	.57	มากที่สุด
3. ท่านมีการค้นคว้าหาความรู้ด้านเกษตร- อินทรีย์มาใช้ในการประกอบอาชีพ อย่างต่อเนื่อง	4.38	.64	มาก
4. ท่านแสวงหาความรู้ด้านทำเกษตรอินทรีย์ จากหนังสือ คู่มือ เอกสาร	4.35	.81	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการแสวงหาความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
5. ผู้นำชุมชนมีการสนับสนุนให้ชาวบ้าน ไปศึกษาดูการทำเกษตรอินทรีย์กับชาวบ้าน ในชุมชนอื่น เพื่อนำมาเป็นแนวทาง ในการประกอบอาชีพ	4.19	.66	มาก
6. ชุมชนมีเวที หรือสถานที่สนับสนุน การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการทำเกษตร- อินทรีย์	3.91	.79	มาก
7. ในชุมชนมีแหล่งเพื่อการศึกษาค้นคว้า ด้านการทำเกษตรอินทรีย์อย่างเหมาะสม เช่น ห้องสมุดประชาชน หรือที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. และศูนย์เรียนรู้ชุมชน	3.90	1.04	มาก
8. ท่านแสวงหาความรู้ด้านทำเกษตรอินทรีย์ จากการเข้าฝึกอบรม สัมมนา ท้องคักร ของหน่วยงานราชการ และเอกชนจัดขึ้น	3.68	1.01	มาก
9. ท่านมีการติดตามข่าวสารด้านการทำเกษตร จากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระจาย- เสียง ไปสเตอร์ แผ่นพับ หอกระจายข่าว	3.52	.78	มาก
10. ท่านแสวงหาความรู้ด้านทำเกษตรอินทรีย์ จาก เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต แผ่นซีดีรอม วีดิโอ	2.33	.99	น้อย
รวม	3.94	.51	มาก

จากตาราง 10 พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีการแสวงหาความรู้
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า เกษตรกรมีการแสวงหาความรู้ ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ โดยมีการสอบถามผู้รู้

หรือผู้มีประสบการณ์โดยตรง เกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 4.70 รองลงมา คือ เกษตรกรมีการแสวงหาความรู้ด้านทำเกษตรอินทรีย์
จากการสังเกตการณ์ของการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้อื่นแล้วนำมาปรับใช้ มีค่าเฉลี่ย
4.53 และเกษตรกร มีการแสวงหาความรู้ด้านทำเกษตรอินทรีย์ จากเทคโนโลยีสารสนเทศ
ต่าง ๆ เช่น จากอินเทอร์เน็ต จากแผ่นซีดีรอม จากวิดีโอ อยู่ในลำดับน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ย
2.33

ตาราง 11

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัด-
การความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ด้านการจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์

ด้านการจัดเก็บความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ในชุมชนมีการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เป็น ฐานความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ และสามารถ ไปขอข้อมูลเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้	3.89	.73	มาก
2. ในชุมชนมีระบบการจัดการ จัดเก็บความรู้ ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ที่สามารถนำไปใช้ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว	3.87	.74	มาก
3. ในชุมชนมีการสรุป รวบรวมความรู้ ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยน กัน ในชุมชน	3.80	.94	มาก
4. ผู้นำชุมชนของท่านได้นำเทคโนโลยีมาช่วย ในการจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วิดีโอ	3.50	1.11	มาก
5. มีการจัดบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษา อย่างเป็นระบบ	3.01	.94	ปานกลาง
รวม	3.61	.64	มาก

จากตาราง 11 พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีการจัดเก็บรวบรวมความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าในชุมชนมีการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เป็นฐานความรู้ ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ และเกษตรกรสามารถไปขอข้อมูลเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.89 รองลงมา คือ ในชุมชนมีการสรุป รวบรวมความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนกัน ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.87 และเกษตรกร มีการจดบันทึกความรู้ที่ได้จากการวิจัยเป็นระบบ น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.01

ตาราง 12

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์

ด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ในชุมชนนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จากการประชุม อบรม สัมมนา มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.20	.59	มาก
2. ในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง	3.90	.76	มาก
3. ในชุมชนของท่านมีการจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง	3.85	1.03	มาก
4. ในชุมชนของท่านมีเอกสารเผยแพร่ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรในชุมชน	3.83	1.05	มาก
5. มีการจัดผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการทำเกษตรอินทรีย์มาให้คำแนะนำ ปรัชญา เมื่อมีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	3.78	.67	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
6. มีบุคลากรจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งจัดหาแนวทางรูปแบบต่าง ๆ ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	3.73	.63	มาก
7. ในชุมชนของท่านมีการจัดสถานที่ที่เหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร	3.59	1.04	มาก
รวม	3.84	.67	มาก

จากตาราง 12 พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้การทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในชุมชนเกษตรกรนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จากการประชุม อบรม สัมมนา มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมา คือ ในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 3.90 และในชุมชนมีการจัดสถานที่ที่เหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ค่าเฉลี่ย 3.59

ตาราง 13

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์

ด้านการประยุกต์และใช้ประโยชน์จากความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ไปประกอบอาชีพช่วยอนุรักษ์ดิน และน้ำ	4.85	.38	มากที่สุด
2. การนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ไปประกอบอาชีพทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดีขึ้น	4.85	.38	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการประยุกต์และใช้ประโยชน์จากความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
3. การนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ไปประกอบอาชีพทำให้คุณภาพชีวิตในครอบครัวและชุมชนดีขึ้น	4.84	.38	มากที่สุด
4. การนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ไปประกอบอาชีพทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น	4.84	.41	มากที่สุด
5. การนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ไปประกอบอาชีพทำให้ลดต้นทุนในการผลิต ได้รับผลผลิตและรายได้เพิ่มมากขึ้น	4.81	.46	มากที่สุด
6. สามารถนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับมาปรับเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ	4.76	.51	มากที่สุด
7. นำความรู้ และประสบการณ์ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ที่มี มาใช้แก้ปัญหาในการประกอบอาชีพ	4.76	.51	มากที่สุด
8. นำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์มาเชื่อมโยงต่อการประกอบอาชีพได้	4.69	.52	มากที่สุด
9. สามารถนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ถ่ายทอดสู่ชุมชนได้	4.22	.71	มาก
10. สามารถนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ถ่ายทอดสู่สถานศึกษาได้	4.14	.69	มาก
11. มีการระดมสมองจากการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ค้นหาแนวทางที่ดีที่สุด ในการประกอบอาชีพ	3.94	.75	มาก
12. มีการค้นคว้า เรียนรู้ ปรับปรุงการประกอบอาชีพด้านการทำเกษตรอินทรีย์ และป้อนกลับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.72	.81	มาก
13. มีการปรับปรุงกลยุทธ์ และรูปแบบการประกอบอาชีพด้านการทำเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง	3.71	.83	มาก
รวม	4.47	.42	มาก

จากตาราง 13 พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ไปประกอบอาชีพช่วยอนุรักษ์ดิน และน้ำ มีระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.85 รองลงมา คือ การนำความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ไปประกอบอาชีพทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.85 สำหรับการปรับปรุงกลยุทธิ์ และรูปแบบการประกอบอาชีพด้านการทำเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย 3.72

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ของเกษตรกร อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ของเกษตรกร อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีอยู่ 5 ข้อหลัก เกษตรกรมีเวลาน้อยในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ช่วงเวลาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีค่อนข้างจำกัด เกษตรกรมีความรู้แต่ไม่สามารถนำความรู้นั้นประยุกต์ใช้ได้ การจัดการความรู้ที่อยู่ในชุมชนเข้าถึงยากไม่สะดวกต่อการค้นคว้า และการเผยแพร่ความรู้ในชุมชนยังไม่ทั่ว สรุปผลได้ดังนี้ (ดูตาราง 14-15)

ตาราง 14

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. เกษตรกรมีเวลาน้อยในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล			
ในการจัดการความรู้	2.52	.87	ปานกลาง
2. ช่วงเวลาในการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้			
ในชุมชนมีค่อนข้างจำกัด	2.38	.89	น้อย
3. เกษตรกรมีความรู้แต่ไม่สามารถนำความรู้			
มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	2.20	.72	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
4. การจัดการความรู้ที่อยู่ในชุมชนเข้าถึงได้ยาก และไม่สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า	2.17	.79	น้อย
5. การเผยแพร่ความรู้ในชุมชนไม่ทั่วถึง และต่อเนื่อง	2.14	.86	น้อย
รวม	2.28	.73	น้อย

จากตาราง 14 พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกษตรกรมีเวลาน้อยในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลในการจัดการความรู้ มีระดับปัญหาสูงที่สุด ค่าเฉลี่ย 2.52 รองลงมา คือ เกษตรกรมีช่วงเวลาในการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนมีค่อนข้างจำกัด ค่าเฉลี่ย 2.38 และการเผยแพร่ความรู้ในชุมชนไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง มีระดับปัญหาน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 2.13

ตาราง 15

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์รายด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
1. การประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้ ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	4.47	.42	มาก
2. การแสวงหาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์	3.94	.51	มาก
3. การแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ด้านการทำ เกษตรอินทรีย์	3.84	.67	มาก
4. การจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	3.61	.64	มาก
รวม	3.96	.50	มาก

จากตาราง 15 พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีสภาพการจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 3.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ใน ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.47 รองลงมา คือ ด้านการแสวงหาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ค่าเฉลี่ย 3.94 และด้านการจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.61

ตอนที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพ การจัดการความรู้ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ การประกอบอาชีพ ที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์ ของเกษตรกร อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกร ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ การประกอบอาชีพ ที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ของเกษตรกร อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม สรุปผลได้ดังนี้ (ดูตาราง 16-34)

ตาราง 16

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกร ที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์จำแนกตามเพศ

รายการประเมิน	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การแสวงหาความรู้ด้านเกษตร-อินทรีย์	3.94	.51	3.95	.51	-.24	.95
2. การจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตร-อินทรีย์	3.62	.65	3.60	.64	.30	.34

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
3. การแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้						
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	3.82	.67	3.86	.67	-.59	.98
4. การประยุกต์ใช้จากความรู้						
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	4.46	.42	4.47	.41	-.08	.73
5. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการ						
ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	2.27	.71	2.28	.76	-.13	.32
รวม	3.96	.05	3.97	.49	-.18	.67

จากตาราง 16 พบว่า เกษตรกรเพศชายและเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 17

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์จำแนกตามอายุ

การจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์	ต่ำกว่า 40 ปี		41-55 ปี		55 ปีขึ้นไป		<i>F</i>	Sig.
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการแสวงหาความรู้	3.84	.46	3.94	.45	4.00	.62	1.54	.214
2. ด้านการจัดเก็บความรู้	3.37	.61	3.59	.62	3.75	.67	6.20	.002*
3. ด้านการแลกเปลี่ยน และเผยแพร่ความรู้	3.60	.62	3.80	.63	4.00	.72	6.57	.002*
4. ด้านการประยุกต์ใช้ และใช้ประโยชน์	4.39	.41	4.44	.41	4.54	.43	2.79	.063
5. ด้านปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการความรู้	2.24	.72	2.29	.70	2.27	.79	.07	.930
รวม	3.49	.34	3.61	.32	3.71	.39	6.97	.001*

จากตาราง 17 พบว่า เกษตรกรที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพ-
การจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
ในด้านการจัดเก็บความรู้ และในด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้มีระดับ
ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับความคิดเห็นต่อ
สภาพการจัดการความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์
และด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีของ LSD เป็นค่าสถิติ
ที่ใช้ในการทดสอบ (ดูตาราง 18-22)

ตาราง 18

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อ
สภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแสวงหาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์
จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ		อายุ		
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	41-55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 40 ปี	3.84	-	.226	.081
41-55 ปี	3.94	.226	-	.357
55 ปีขึ้นไป	4.00	.081	.357	-

จากตาราง 18 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้
ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแสวงหาความรู้ พบว่า ไม่พบรายคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อ
สภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตร-
อินทรีย์จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	อายุ			
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	41-55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 40 ปี	3.37	-	.029*	.001*
41-55 ปี	3.59	.029*	-	.036*
55 ปีขึ้นไป	3.75	.001*	.036*	-

จากตาราง 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้
ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการจัดเก็บความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกัน
มีการจัดเก็บความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่
คือ เกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี กับเกษตรกรที่มีอายุ 41-55 ปี เกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า
40 ปี กับเกษตรกรที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป และเกษตรกรที่มีอายุ 41-55 ปี กับเกษตรกร
ที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป

ตาราง 20

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อ
สภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	อายุ			
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	41-55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 40 ปี	3.60	-	.067	.001*
41-55 ปี	3.80	.067	-	.011*
55 ปีขึ้นไป	4.00	.001*	.011*	-

จากตาราง 20 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกันมีการจัดเก็บความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ เกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี กับเกษตรกรที่มี 55 ปีขึ้นไป เกษตรกรที่มีอายุ 41-55 ปี กับเกษตรกรที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป

ตาราง 21

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์ จากความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	อายุ			
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	41-55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 40 ปี	4.39	-	.469	.046*
41-55 ปี	4.44	.469	-	.047*
55 ปีขึ้นไป	4.54	.046*	.047*	-

จากตาราง 21 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกันมีการการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ เกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี กับเกษตรกรที่มี 55 ปีขึ้นไป และเกษตรกรที่มีอายุ 41-55 ปี กับเกษตรกรที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป

ตาราง 22

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	อายุ			
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 40 ปี	41-55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 40 ปี	2.24	-	.714	.834
41-55 ปี	2.29	.714	-	.843
55 ปีขึ้นไป	2.70	.834	.843	-

จากตาราง 22 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ พบว่า ไม่พบรายคู่ใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์จำแนกตามระดับการศึกษา

การจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	สูงกว่า มัธยมศึกษา						
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
1. ด้านการแสวงหาความรู้										
ด้านเกษตรอินทรีย์	3.71	.52	3.95	.43	4.04	.44	4.43	.34	30.61	.000*
2. ด้านการจัดเก็บความรู้										
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	3.39	.61	3.62	.63	3.67	.65	4.10	.48	16.52	.000*
3. ด้านการแลกเปลี่ยน และเผยแพร่ความรู้										
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	3.64	.66	3.85	.66	3.84	.63	4.36	.48	15.22	.000*
4. ด้านการประยุกต์ใช้และ ใช้ประโยชน์จากความรู้										
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	4.34	.44	4.48	.39	4.52	.38	4.69	.33	9.91	.000*

ตาราง 23 (ต่อ)

การจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์	ประถม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลาย		สูงกว่า มัธยมศึกษา		F	Sig.
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
5. ด้านปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการความรู้										
ด้านการทำเกษตรอินทรีย์	2.49	.73	2.26	.63	2.09	.70	2.01	.81	7.98	.000*
รวม	3.51	.33	3.63	.36	3.63	.33	3.92	.28	17.29	.000*

จากตาราง 23 พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับ
ความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ในภาพรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 และ เพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีของ LSD
เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ (ดูตาราง 24-28)

ตาราง 24

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อ
สภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแสวงหาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์
จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	$\bar{X}$	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	สูงกว่า มัธยมศึกษา
ประถมศึกษา	3.71	-	.000*	.000*	.000*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.95	.000*	-	.211	.000*
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.04	.000*	.211	-	.000*
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.43	.000*	.000*	.000*	-

จากตาราง 24 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแสวงหาความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการแสวงหาความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่ามัธยมศึกษา ในขณะที่เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ก็มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาเช่นเดียวกับ เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ตาราง 25

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	สูงกว่า มัธยมศึกษา
ประถมศึกษา	3.39	-	.004*	.002*	.000*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.62	.004*	-	.631	.000*
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.67	.002*	.631	-	.000*
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.10	.000*	.000*	.000*	-

จากตาราง 25 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการจัดเก็บความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการจัดเก็บความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่ามัธยมศึกษา ในขณะที่เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาเช่นเดียวกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็มีความคิดเห็นต่าง กับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ตาราง 26

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	สูงกว่า มัธยมศึกษา
ประถมศึกษา	3.64	-	.013*	.030*	.000*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.85	.013*	-	.932	.000*
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.84	.030*	.932	-	.000*
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.36	.000*	.000*	.000*	-

จากตาราง 26 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่ามัธยมศึกษา ในขณะที่เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาเช่นเดียวกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็มีความคิดเห็นต่าง กับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ตาราง 27

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	สูงกว่า มัธยมศึกษา
ประถมศึกษา	4.34	-	.008*	.002*	.000*
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.48	.008*	-	.495	.003*
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.52	.002*	.495	-	.022*
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.69	.000*	.003*	.022*	-

จากตาราง 27 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์ความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์ความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่ามัธยมศึกษา ในขณะที่เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาเช่นเดียวกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ตาราง 28

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	สูงกว่า มัธยมศึกษา
ประถมศึกษา	2.49	-	.015*	.000*	.000*
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.26	.015*	-	.115	.039*
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2.09	.000*	.115	-	.508
สูงกว่ามัธยมศึกษา	2.01	.000*	.039*	.508	-

จากตาราง 28 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านปัญหาและอุปสรรคการจัดการความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคการจัดการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่ามัธยมศึกษา ในขณะที่เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ตาราง 29

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ

การจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์	ต่ำกว่า 10 ปี		11-25 ปี		25 ปีขึ้นไป		F	Sig.
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการแสวงหาความรู้	4.06	.572	3.83	.436	3.98	.530	3.866	.022*
2. ด้านการจัดเก็บความรู้	3.72	.707	3.32	.636	3.73	.605	16.007	.000*

ตาราง 29 (ต่อ)

การจัดการความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์	ต่ำกว่า 10 ปี		11-25 ปี		25 ปีขึ้นไป		F	Sig.
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
3. ด้านการแลกเปลี่ยน และเผยแพร่ความรู้	3.97	.675	3.54	.620	3.95	.656	15.492	.000*
4. ด้านการประยุกต์ใช้ และใช้ประโยชน์	4.48	.485	4.37	.369	4.51	.426	4.357	.013*
5. ด้านปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการความรู้	2.38	.742	2.24	.750	2.28	.726	.493	.611
รวม	3.72	.363	3.46	.331	3.69	.344	17.699	.000*

จากตาราง 29 พบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความรู้ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการจัดเก็บความรู้ ด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ และด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์ความรู้ มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีของ LSD เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ (ดูตาราง 30-34)

ตาราง 30

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแสวงหาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเป็นรายคู่

ประสบการณ์	ประสบการณ์			
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 10 ปี	11-25 ปี	25 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 10 ปี	4.06	-	.021*	.353
11-25 ปี	3.83	.021*	-	.018*
25 ปีขึ้นไป	3.98	.353	.018*	-

จากตาราง 30 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแสวงหาความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันการแสวงหาความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 11-25 ปี และเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 11-25 ปี กับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 25 ปีขึ้นไป

ตาราง 31

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการจัดเก็บความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเป็นรายคู่

ประสบการณ์	ประสบการณ์			
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 10 ปี	11-25 ปี	25 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 10 ปี	3.72	-	.001*	.933
11-25 ปี	3.32	.001*	-	.000*
25 ปีขึ้นไป	3.73	.933	.000*	-

จากตาราง 31 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการจัดเก็บความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีการจัดเก็บความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 11-25 ปี และเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 11-25 ปี กับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 25 ปีขึ้นไป

ตาราง 32

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์
จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเป็นรายคู่

ประสบการณ์	ประสบการณ์			
	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 10 ปี	11-25 ปี	25 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 10 ปี	3.97	-	.001*	.894
11-25 ปี	3.54	.001*	-	.000*
25 ปีขึ้นไป	3.95	.894	.001*	-

จากตาราง 32 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ

เกษตรกรที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 11-25 ปี และเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 11-25 ปี กับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 25 ปีขึ้นไป

ตาราง 33

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตร-
อินทรีย์ในด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์จากความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์
จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเป็นรายคู่

ประสบการณ์	$\bar{X}$	ประสบการณ์		
		ต่ำกว่า 10 ปี	11-25 ปี	25 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 10 ปี	4.48	-	.172	.640
11-25 ปี	4.37	.172	-	.003*
25 ปีขึ้นไป	4.51	.640	.003*	-

จากตาราง 33 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้
ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์ความรู้ พบว่า เกษตรกร
ที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันมีการประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ เกษตรกรที่มีประสบการณ์ 11-25 ปี
กับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 25 ปีขึ้นไป

ตาราง 34

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสภาพการจัดการความรู้ด้านเกษตร-
อินทรีย์ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์
จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเป็นรายคู่

ประสบการณ์	$\bar{X}$	ประสบการณ์		
		ต่ำกว่า 10 ปี	11-25 ปี	25 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 10 ปี	2.38	-	.322	.445
11-25 ปี	2.24	.32	-	.645
25 ปีขึ้นไป	2.28	.445	.645	-

จากตาราง 34 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของสภาพการจัดการความรู้
ด้านเกษตรอินทรีย์ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการความรู้ พบว่า เกษตรกรที่มี
ประสบการณ์ที่แตกต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคในการความรู้ที่ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05